

עין משפט
נר מצוה

לָא א ב מ״ם פ״ב תהי' בית
הסודות הליכ׳:
ב מ״ם שם הליכ׳:

תורה אור השלם

1. צירור הגור דודי לי בין שדי ולילי:

2. וקטש וקדוהים נשאי המוקדש והקדומו את המושכן עד כאם:

3. וקטש שלחנות עשרה חנוך בהיכל חמשה מימין והמשה משמאלו וקטש מוקדן וקבץ כאם:

דברי הימים ב ד ח

4. וקטש את השלחן את המזין לפירית ואת הפגורה בכת השלחן על צלע השכן חמשה והשלחן תתן על צלע צפון:

שמות ב לה
5. וקטש את מזבחת הקורבן עשר במשפטם ויתן בהיכל חמש מימין והקטש משמאלו:

דברי הימים ב ד י

6. מחוץ לפירית השלחן באהל מועד ויערך אותו אהרן מערב עד בקר לפני יי תמיד וקטש עולם ללדוריהם: ויקרא כ ג
7. דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את זבחת קל מול פני הפגורה יאירו שבעת הנרות:

מכבר ב ח ב

הגהות הב"ח

(ב) נט' הוט מנהה והרובים עירוך נט'ל ויתכח אלף נחתק:
(ג) רש"י ד"ס דמחזיק כגד וקטש נט'לן ודרום
לשכתה: (א) ד"ה אל מול וסי' ומשמח מקרא:

מוסר רש"י

ובולטין בפרוכת. הסוקה כנגד פתח שמתחלת אמה מוקדקין והפתח כאלמע אמה מוקדקין הים מוקדש ראשון (ויחם ד.) כמח עני דדי אשה. שולטין תחת תלוקה (שם). צפון ודרום. ראש שולמות מן הארון לדרום ימין, חמש כסוד אמה פוטט ראשם של זו לנאלם של זו (ויחם נח.) אל מול הנרות. למול פני נר עננוק התורהם שואל אלמעל הים מלמד פני שש הנרות (מניח נח.)

שיטה מקובצת

[6]ונסנו הקהתים. הרי נושאי חרי הא ארבעה דמצי למימר ונסנו נושאי המשכן והקימו את המשכן עד בוא נושאי הארון הרגמים: (ג) תיבות תני חרי נחתק: (א) השלחן. על (ירדן) [צלע] המשכן חומתה: (ח)מצי בית. עיי' תוס' לעיל (דף פו ע"ב): [8] ליה ולמי'. נמי מורה ומערב שלחן: (א) למערב: שוה"א: (א) לאורכו. של ארון: [8]אלא. כשיעור רוחב הארון וחינוי אמתא ופולגא וחרי גבור התנאים בשני הברים הנאים בין בד לבד דרואי לאורכו ונותים הברים וחרי ארון הארון בין בד לבד וחיינו שתי אמות: [8] שבשמאל. הפתח: [8] דחינוי אורכו: (א) בצפון ודרום אישתחכ וכולהו נרות דחינוי פיי: [8] דארתן שעלי: [8] כלפי ארתה: (יד) קיימי כולוהו: (טו) היכא מותח:

צח:

דוחקין ובולטין בפרוכת ודומין כמין שני דדי אשה. מעשה נס היה דלארן כאלמע קדשי הקדשים היה ולכל זד היה עשר אמות ומקום ארון אינו מן המדה כדליתא בפרק קמא דמגילה (דף י:) ואם כן אפילו למאן דלאמר שהגדים נשמטים לצד אחד הישך מגיעים

עד הפרוכת הא לא היה אורכן עשר אלא ע"י נס הארכיו הגדים עד שהיו דוחקין וכולטין ונלאין כשני דדי אשה * למיכתן של ישראל:

ט) **מזרח** ומערב מונחין. וממני' דמתן אורכן לאורכו של בית כרבי: **מדרכת**יב בנר מערבי **צפני** ה'. נר שני של שמי מזרחיות קרי נר מערבי כדפרשית בפרק כל קריבנות (לעיל ד' פו: ד"ה ממנה) וממניתינן דתמיד (פ"ג מ"ט) דמלא שמי מזרחיות דולקות כרבי דלאמר מזרח ומערב מונחין דלמאן דלאמר כפון ודרום מונחין אין שיך מזרחיות:

שאמצעי משובח. פיי כקוטנ' לענין שלשה שקוראין

כמורה דאין פוחמין מעשרה פסוקים ואמצעי שקורא ארבעה משובח ועל זה מיייתי הך כריתתא הסם בפ"ג דמגילה (דף כז: כז:) אכל' [קשה] דמיייתי * (נמני) שאר כרייתות דראשון ואחרון משוברים לכך נראה דהך * (דהכלא) מיימני' לגבי שלשה המהלכים דנרך דגדול כאלמע כדלאמר בפרק אמר להם הממונה (יומא דף ה.) וכמגילה (דף כז: כז:) מיייתי לה משום דכיון דמשובח לשאר דברים טוב שיקרא ד' פסוקים: **לררי** דדי הוו. ומימנרי' השמא כולוהו פירכי דלמאן דלאמר כפון ודרום אף על גב דכי יהצינן חמשה

מ"ט דרבי גמר ממנורה מה מנורה מזרח ומערב אף הגי נמי מזרח ומערב ומנורה גופה מגלן מדכתיב בנר מערבי *יערוך אותו [אהרן וגו'] לפני ה' מכלל דכולהו לאו לפני ה' ואי סלקא דעתך צפון ודרום כולוהו נמי לפני ה' נינהו ור' אלעזר בר' שמעון מאי מעמא גמר מארון מה *ארון צפון ודרום אף הגי נמי צפון ודרום ורבי נמי ליגמר מארון דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ור' אלעזר בר' שמעון ליגמר ממנורה אמר לך *מנורה גופה צפון ודרום הוה מנחה (6) אלא הכתיב יערוך אותו אהרן ובניו דמצדד להו אצודרי *דתנאי ז'אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות מלמד שהיו מצדדין *נפיהם כלפי נר אמצעי אמר רבי ז'נתן מכאן שאמצעי משובח בשלמא למ"ד מזרח ומערב היינו דהוו יתיבי עשרה בעשרים אלא למ"ד צפון ודרום י' בכ' היכי הוו יתיבי ותו כהנים היכי הוו עיילי ותו מצינו ה' שלחנות בדרום ותו שלחן דמשה היכא מנח ל' * וליתעמיק למ"ד מזרח ומערב נמי שלחן דמשה היכא הוה מנח ליה אלא מי סברת חד דרא הוה תרי דרי ניניהו

שתי הלחם פרק אחד עשר מנחות

כמין שני דדי אשה. אלמא דדים ממוחה למערב קיימי ראשן אחד למערב וראשן אחד למזרח כמוך הפתח. ושמע מינה רוחבו של ארון ממוחה למערב [1] שהיה אורכו של בית: **חרי גברי כאלמא** **ופלגא**. אי הוו דדים לאורכו י' לא היה בין דב לצד אלא ח' אמה

ומנחה: **הקדשים שנים נושאי ארון המקדש שנים**. והקימו הלויים את המשכן כשהיו רוצים לחנות עד כואם אלו נושאי הארון: **וא"ס**. האי מימין ומשמאל דפתח קאלמר: **אם כן מלינו**. חמש שולחנות בדרום שהפתח היה כאלמע ההיכל כותל מזרחי ומנאלו חמשה שבשמאל [2] דרך כניסה כולם בדרום: **אלא של משה כאלמע חמשה מימנו**. כדרומו וחמשה משמאלו כאלמע וכולן כאלפון ההיכל ולקמן מפרש היכי *מנחי: **פני חדא מחלי הכין ולפנים מונחין**. כל השולחנות ארון אחד מהן כחלי מן החיצון לצד הפתח: **למר קא חשיב כו'**. שההיכל ששים אמה ארכו כדכתיב (מלכים א' 1) והבית אשר בנה המלך שלמה לה' וגו' ומאותן ששים היו עשרים דצינר כדכתיב (שם) ולפני הדציר עשרים אמה וגו' וההיכל ארבעים כדכתיב (שם) ארבעים כאלמה היה הבית הוא ההיכל לפני והשולחנות יושבים בעשרים אמה של היכל של זד הדציר מאן דמני משלש הבית חשיב כל הששים אמה של דציר ושל היכל ומאן דמני מחלי הבית ולפנים לא חשיב אלא היכל לחוריה: **מזרח ומערב מונחים**. השולחנות ראשן אחד למזרח וראשן אחד למערב דהיינו י' אורכו לאורכו של בית: **מה מנורה מורה ומערב**. השלשה קנים כמורה והשלשה כמערב: **מדכתיב בנר מערבי לפני ה'**. דכתיב (ויקרא כד) יערוך אותו אהרן וגו' לפני ה' דמשמע אותו לפני ה' ואין אחר לפני ה' אלמא חד הוא דהוי לפני ה' כלפי מערב לצד בית קדשי הקדשים אלמא מזרח ומערב מונחים והחיצון של זד מערב קרי ליה נר מערבי דלי כאלפון צאלפון יא' 1) אישתכח דכולהו פיי הפתילות שוות למערב: **מה ארון לפון ודרום**. אורכו לרוחבו של בית כדאמרנין לעיל (ע"א) וכך היה מונח וכך היו דציו מונחין: **מוץ מחוץ**. מנורה

ולמאן דלאמר נמי מזרח ומערב שולחן **מי סברת**. כחד דרא הוו יתיבי כולוהו שולחן דמשה ומימיו ראשה של זו כצל ראשה של זו ושל משה אלפן לפניהם ולא בשורתן ושורה אחרת של חמשה אלל אותה של משה ולא בשורתה ואותם ה' ראשה של זו כצל ראשה של זו: ^{למ"ד}

מסורת הש"ס

(א) ונקלס פ"ו ה"ג, (ב) ויחמא ח: (ג) [מגילה כז: (ד) [שם חמא ח' ויתקן, (ה) מנח הכי' חמ"כ ד"ס מחלי הכים, ז"ק, (ו) מקדא דלוחן שעל ז"ק, (ז) כ"ח ח' הכים כי' הכדשים ובי' ליעול' ב' כיוצן ובי' לסד' ב' כיוצן, (ח) [נקמן נט: (ט) ג' יא"ק כאלן קורס ד"ה ח' ד"ה וקטש הקדשים מרי נושאי המקדש כי אין דבר מקודש יותר מן הארון וש"מ. דאלון מימי הס"ד ופני' דרש"ק מוסף כל זו הדציר וקסא לשמח על הפפרים, * צ"ק.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דוחקין ובר' לחיבתן של ישראל. עיין מרי"ט פ"ב מ"ע ד"צ ד"ה מן:

רבינו גרשום

שמבדיל בין הקדש ובין קודש הקדשים שולחן כ"ג אמה טוקינס: ולימלא לאורכו דארון הוי יתבי, וממאי (דאורכו) [דרוחבו] דארון לאורכו של בית: (אמר) הכי ליהדרן: ליכא למימר הכי דלאורכו של ארון [חיו] דרחבו של ארון היה אמה וחצי ואי הוו בדיו לאורכו הרי גברי שנושאין הברים באמתא ופולגא לא מסטיג ליה וליכלי אורך הברים לרוחבו של ארון: ומנא לן דר' גברי דרי. דלא מסטיג להו אימא חד גברא כמד' זו ושני בדיו א' על כתף ימין לצד אחר: לא ד"ר הקהתים חרי נושאי חרי אר' ד' רביצי למימר ונסנו נושאי הקדש והקימו שנים את המשכן עד בואם נושאי הארון: אלא של משה באמצע וכולן מן שמאל הפתח בצפון: כמשפט כהנית מנורה של משה. גביעיים קנים וכפתורים: מאן דאמר משליש בית ולפנים קא חשיב בית קדשי הקדשים והיכל (בהדרי דריו) שותן אמה ובעשרים ולפנים מפתח ההיכל לא מונחים היינו משליש הבית ולפנים: ומר לא קא חשיב בית קדשי הקדשים בהרי חורל משום הכי אמר מחצי בית ולפנים דהיינו מעשרים אמה ולפנים: מורה ומערב היו מונחין. אורכן לאורכו של בית: מדכתיב בנר מערבי לפני ה' דכתיב יערוך אותו לפני ה': מה ארון צפון ודרום. כדאמרו: ואין דנין חוץ מפנים. מנרות דריון מארון דהרי פנים: דמצדד להו אצודרי לשאר גרות כולן מחוירין ראשויה כלפי נר מערבי והוא לחוריה כמיון לפני ה' ומטה קמעא לפני ה' והוא באמצעיתן: בשלמא למאן דאמר מורה ומערב שוארכן לאורך הבית היינו יתיבי עשר שלחנות בעשרים אמה דהוה להו רוחא לאורכא דביתא דהוה מ' אמה. אלא למאן דאמר כצפון לדרום דארכין דרחבו של בית את ליכא כצפון לדרום אלא עשרים ועשרים בעשרים היכי יתיבי: ותו כהנים היכי עיילי לבית קדשי הקדשים הא מפסקי שלחנות: שלחן דמשה היכי מנח ליה. באמצע: ולמאן דאמר מזרח ומערב שלחן דמשה היכי מנח לי מנח

ליה באמצע הרי יגעו חרי דשליש החיצון: מי סברת חד דרא הוה מנח להו לשלחנות חרי שרי ניניהו חמס כנגד חמש ושל משה בין שתי השורות: